

TBMM Bilgi İşlem Müdürü Dr. Zeki Çiftçi:

Meclis'te, erişim ve mobilite odaklı projelere ağırlık verilecek

İç süreçlerinde sayısal dönüşümü sağlayacak yakınsama odaklı IT projelerini bitiren TBMM, şimdi erişim ve mobilite temelli projeleri tamamlamaya çalışıyor. TBMM Bilgi İşlem Müdürü Çiftçi, Meclis-i Mebusan'dan beri tüm tutanaklara erişimi sağlayacak projeyi önümüzdeki dönemde kullanıma açacaklarını bildirdi.

Aslıhan Bozkurt

Kamu ve özel sektördeki bilgi işlem merkezlerini (BİM) tanıttığımız sayfalarımızda bu ay Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Bilgi İşlem Müdürlüğü'ne (BİM) yer veriyoruz. TBMM BİM Müdürü Dr. Zeki Çiftçi, Parlamentonun yasama ve denetim faaliyetleri kapsamında yürüttüğü hizmetlere, milletvekilleri ve idari teşkilattaki personele teknik destek verdiklerini belirtti. İnternet-İntranet üzerinden web hizmetleri verdiklerini, kablolu-kablosuz ağ ile yakınsama teknolojileri kullandıklarını ve IP telefon ve IP kamera uygulamalarını işlettiklerini anlatan Çiftçi, te-

knik hizmetlerde proje bazlı çalışmayı tercih ettiklerini bildirdi. Yasama süreçlerinin şeffaf ve katılıma açık olması, denetlenebilir, görülebilir ve paylaşılabılır olması için süreçler; tutanaklar, komisyon çalışmaları, arşivler, sayısal bilgi kaynakları hem vekillere hem de halka sürekli ve on-line şekilde sunuluyor.

Yüzde 22'sinin bayanlardan oluşan toplam 69 personelin çalıştığı TBMM BİM'de, yapılacak işlerin temel felsefesini erişim ve mobilite oluşturuyor. TBMM Dilekçe Komisyonu'na İnternet'ten dilekçe verilirken E-Randevu sistemi ile vatandaşlar, görüşmek istedikleri milletvekillerine randevu isteklerini İnternet üzerinden ulaştırabiliyorlar.

Kanun, tasarı, teklif ve araştırma/soru önergelerinin tümü ile tutanakların bir kısmına 10 yılı aşkın zamandır erişim sağlanıyor. Meclis-i Mebusan da dâhil olmak üzere tüm tutanaklara erişim sağlayacak proje, test çalışmalarından sonra İnternet sitemizden kullanıma açılacak.

Arşiv ve tutanakların büyük oranda sayısallaştırıldığı TBMM'de, yazışma sistemlerinin de tamamen sayısallaşmasının ardından tüm süreçler erişilebilir ve denetlenebilir olacak. Böylece milletvekilleri, tüm süreçlerin oluşum ve denetiminde elektronikleşmenin getireceği kolaylıklardan yararlanacak, halk da yasama süreçlerini yakından izlenecek.

-Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Bilgi İşlem Müdürlüğü'nün (BİM) kısa bir tarihini alabilir miyiz? Müdürlük, ne zaman kuruldu, bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadı? Müdürlüğün kurumdaki konumu nedir?

-Bilgi İşlem Merkezi Birim Amirliği; 5 Mart.1993'te TBMM Başkanlığı kararı ile Genel Sekreterliğe doğrudan bağlı bir birim olarak kuruldu. 8 Aralık 2006'da yürürlüğe giren ve TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu'nda değişiklik yapan 5559 sayılı kanun ile Bilgi İşlem Müdürlüğü olarak Teknik Daire Başkanlığı'na bağlandı.

Müdürlüğün faaliyet amacı, Parlametonun yasama ve denetim faaliyetleri kapsamında kurumun idari birimlerinde, kurumsal bilgi yönetiminin gereği olarak, kurum gereksinimlerinin belirlenmesi; yatırımların planlanması, projelendirilmesi ve belirlenen güvenlik politikaları çerçevesinde gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

- TBMM BİM'deki donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Müdürlükte kaç kişi görev yapıyor?

-Yasama ve idari teşkilatın ihtiyaçlarını karşılayacak yazılım hizmetleri için kurum kaynakları, paket yazılımları için dış kaynaklar kullanılıyor. İnternet ve intranet üzerinden web hizmetleri için bir grup çalışıyor. Kablolü ve kablosuz ağ ile yakınsama (convergence) teknolojileri kullanan grup ise IP telefon ve IP kamera uygulamalarını işletiyor. Gerek milletvekillerine gerekse idari teşkilatta çalışan personele teknik destek veriliyor. Teknik hizmetlerde proje bazlı çalışma tercih ediliyor. Tüm bilgisayarlar kurumsal yönetim sistemi içerisinde çalışıyor. Ayrıca bilgisayarların e-posta, işletim sistemleri ve sürüm takibi, yedekleme, paket program güncellemeleri ve sanallaştırma teknolojileri kullanılıyor. Bilişim ve fiziki güvenlik kavramları birlikte değerlendiriliyor. Genel Kurul seslendirme ve oylama-yoklama sistemleri, Müdürlüğümüze bağlı "Genel Kurul İşletme Birimi" tarafından işletiliyor. Lojistik ve kontratlar birimimizde tüm donanım yenileme, ihale, satın alma ve kontrat hizmetleri veriliyor. Hızla değişen teknolojiye ayak uydurmak, gerekli değişim ve dönüşümü gerçekleştirmek üzere mevcut ve yeni teknolojiler yakından takip edilip kullanılıyor. Bu bağlamda milletvekilleri ve ilgili birimlere teknik danışmanlık hizmeti veriliyor. Bu hizmetler için Müdürlüğümüzde üçü doktoralı, 18'i mühendis, 9 sistem analisti, 9 programcı, bir veritabanı yöneticisi, bir bilişim eğitimcisi, 2 şef ve 30 teknisyen olmak üzere toplam 69 personel çalışıyor. Personelimizin yüzde 22'sini bayanlar oluşturuyor.

- Bilgi İşlem Merkezi olarak TBMM'nin yürütmekle yükümlü olduğu çalışmalara nasıl bir katkı veriyorsunuz?

-Elektronikleşme kavramından, eski ve geleneksel yöntemlerle yürütülen ve sunulan tüm iş, işleyiş ve süreçlerin elektronikleşmenin getirdiği ve sağladığı yöntemlerle insan odaklı işleyen, maliyetleri azalan, otomasyonu artan, insan hatalarını en aza indiren, süreçleri kısaltan, bilgiyi daha çok kullanan, dağıtan ve dolaşıma sokan bir hale gelmesini anlıyoruz. Bu temel felsefe ile bakıldığında Bilgi İşlem Müdürlüğü olarak içinde olmadığımız iş ve süreç yok gibi. Ancak bir kurum olmanın ötesinde TBMM denilince ilk akla gelen yasama süreçleridir. Yasama süreçlerinin şeffaf ve katılıma açık olması, üyeler ve halk tarafından denetlenebilir, görülebilir ve paylaşılabılır olması gerekiyor. Bu süreçler; tutanaklar, komisyon çalışmaları, arşivler, sayısal bilgi kaynakları hem vekillerimize hem de halkımıza sürekli ve on-line şekilde sunuluyor.

BİM, TBMM idari teşkilatına bağlı birimlere ait işlemlerin bilgisayar ortamında gerçekleşmesini

sağlayacak otomasyon yazılımlarını temin ederek kurumun daha etkin ve verimli çalışmasını sağlıyor. Ayrıca milletvekillerinin bilgisayarları TBMM kurumsal ağına bağlanarak yasama çalışmalarına katkıda bulunuluyor. Bunun dışında Genel Kurul çalışmalarındaki iş ve süreçlerde kullanılan otomasyon ve yazılımlar, BİM tarafından sağlanıp yürütülüyor.

- Meclis BİM olarak yürüttüğünüz başlıca BT/e-devlet projeleri nelerdir?

-Her devlet kurumu vatandaşlara verdiği hizmetleri elektronik ortamdan vermenin yolunu araştırıp bunu kendi e-devlet projesi olarak tanıtıyor. Ayrıca e-Devlet Kapısı kullanılarak söz konusu projelere giriş ve varsa diğer kurumlarla olan entegrasyonu proje çıktıları açısından önemli bir kazanımdır. Bu temel yaklaşım ile bakıldığında TBMM'nin temel işlevi yasamadır. Bundan sonraki ikinci önemli görevi ise denetimdir. Denetim görevinin olmazsa olmazı da dilekçe alması ve bununla ilgili işlem yapmasıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin e-Devlet Kapısı üzerinden sunduğu iki proje var: E-Dilekçe sistemi ile vatandaşlara TBMM Dilekçe Komisyonu'na İnternet üzerinden dilekçe vermeleri ve takibi sağlanıyor. E-Randevu sistemi ile de vatandaşlar, görüşmek istedikleri milletvekillerine randevu isteklerini İnternet üzerinden ulaştırabiliyorlar. Ayrıca E-Dilekçe sisteminin TBMM'nin diğer komisyonlarını da kapsama çalışmaları yürütülüyor. Buna ilave olarak Başbakanlığın ve

bağlı kurumların yürüttüğü kamu kurumları arası bilgi transfer projelerine destek veriliyor. Yasama süreçlerini tamamen elektronik ortama taşınması mümkün olmakla birlikte bazı konular özel sürece tabi ve mevzuat buna müsaade etmiyor. Ancak bunun dışında kalan ve mümkün olan her alanda elektronikleşme sağlandı. Ayrıca TBMM'ye fiziki, telefonla ve sanal erişimin güvenli ama çok hızlı olması ile ilgili tüm imkânları seferber edildi, teknoloji en üst seviyede kullanıldı.

- 2004'te milletvekillerinin, avuç içini tanıttıkları tablet bilgisayarlarla Genel Kurulda oy kullanmalarına ilişkin bir proje başlatılmıştı. Proje kapsamında neler yapıldı?

-Anılan konu ile ilgili iç tüzük değişikliği gerekiyor. Bilgi İşlem Müdürlüğümüz konu ile ilgili mini bir demo proje geliştirdi, karar mekanizmasında etkili yöneticilerle ve siyasi karar mekanizmasına bu demo sunuldu. Ancak anılan değişikliğin hayata geçirilmesinden önce gerekli iç tüzük değişikliği gerçekleşmediğinden bu konu beklemede tutuluyor.

- Milletvekillerinin TBMM BİM'e ulaşarak, kütüphane, tutanak, yasa ve diğer kayıtlara elektronik ortamda erişebilmeleri ve İnternet ortamından yararlanabilmelerini sağlayacak teknik altyapı kuruldu mu? Böylesi bir altyapı TBMM'nin çalışmalarına ne kattı/katacak?

-TBMM çalışmalarından ilk anladığımız yasama süreçleridir. Bu sürecin şeffaf ve çok taraflı olması demokrasiler açısından vazgeçilmezdir. Ayrıca bilgiye dayalı ve hızlı olması da çağın bir gereği. Bu ilkeler doğrultusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi İnternet sitesi, milletvekilleri ve vatandaşların TBMM ile ilgili konulara ulaşmalarını sağlamak amacı ile uzun zamandır hizmet veriyor. Kanun, tasarı, teklif ve araştırma/soru önergelerinin tümü ile tutanakların bir kısmına 10 yılı aşkın zamandır erişim sağlanıyor. Meclis-i Mebusan da dâhil olmak üzere tüm tutanaklara erişim sağlayacak proje, test çalışmalarından sonra İnternet sitemizden kullanıma açılacak. Kütüphane Bilgi Sistemimiz ile 2007 yılından beri kütüphane kayıtlarına erişim ve bazı okuyucu işlemleri yapılabiliyor. Söz konusu projelerle, e-dönüşüm kapsamında daha şeffaf bir Meclis sağlanıyor.

Bilindiği gibi bu hizmetlerden elektronik ortamda yararlanabilmenin ilk şartı, fiziksel ortamda tutulan bu bilgilerin önce sayısal ortama taşınmasıdır. Müdürlüğümüz son beş yılda bu konuda önemli adımlar attı. Arşiv ve tutanaklar çok büyük oranda sayısallaştırıldı. Kütüphane konusunda ise KKTC Yakın Doğu Üniversitesi'yle birlikte KOHA adlı bir proje bitirildi. Bunlar şu an halkımızın ve milletvekillerimizin istifadesine sunuldu. Ancak yazışma sistemlerimizin de (DYS) tamamen sayısallaşmasının ardından tüm süreçler erişilebilir ve denetlenebilir olacak. Böylece milletvekillerimiz tüm süreçlerin oluşum ve denetiminde elektronikleşmenin getireceği kolaylıklardan yararlanacak, halkımız da yasama süreçlerini yakinen takip edecek.

- “Meclis’te AB Reformu” projeleri kapsamında yer alan “E-Meclis” çerçevesinde neler yapıldı? 2008 Martında TBMM’de Mobil-Vizyon devri başladı. TBMM Bilgi İşlem Müdürlüğü tarafından uygulamaya konulan “Meclis Enformasyon ve Telekomünikasyon Sistemleri” projesi ile ne gerçekleştirildi? Neden bu projeye ihtiyaç duyuldu? Proje TBMM’nin hangi çalışmalarına ne gibi kolaylıklar getirdi?

-2007’de Bilgi İşlem Müdürlüğü kurulduğunda yapılan analizler neticesinde tespit edilen altyapı ve teknoloji eksiklikleri METSİS projesi ile tamamlandı. Proje kapsamında TBMM kampüsünde 10 bin yeni data ucu tesisi için toplam 34 km fiber, 550 km UTP kablo çekildi, tüm aktif cihazlar yedekli olarak yenilendi, tüm UPS altyapısı yenilendi ve yedeklendi. METSİS Projesi’nden önce Internet’e bağlanmada yaşanan problemler giderildi, altyapının geliştirilmesi sonucunda çok daha fazla bilgisayar ve bilişim cihazı sorunsuz bir şekilde desteklenebilir hale geldi. Yenilenen bu ağ altyapısı ile 3 binin üzerinde masaüstü bilgisayar, binin üzerinde dizüstü bilgisayar, 800 yazıcı, 150 tarayıcı, 250 IP ve termal kamera, 1200 IP telefon bakır kablo üzerinden, binin üzerinde PDA ve dizüstü bilgisayar kablosuz şebekeden yararlanılıyor. Yapılan bu altyapı projesi ile Meclisimizin en az 20 yıllık altyapı ihtiyacı gerçekleştirildi. Bu proje ile iki yıl gibi bir sürede yetersiz olan altyapı hem yeterli hem de güncel hale getirildi. Bu sayede üst yapı projeleri gündeme alınabilir hale geldi.

-TBMM BİM’in uluslar arası kurumlarla iletişimi/ ortak yürüttüğü projeler var mı?

-Şu ana dek Dış İlişkiler ve Protokol Müdürlüğümüzle beraber bu birimimizin çalışmalarını ilgilendirir şekilde CSCU ile bir adet eşleştirme (twinning) projesi yaptık. Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin ilgili kurumları nezdinde ortak olarak yürütülen “Veri Güvenliğinde Yeni Eğilimler ve Savunma Stratejileri” bilişim projesi, Bilgi İşlem Müdürlüğü uzmanları marifeti ile tamamlandı. Bu kapsamda, kurumda çalışan -alanında görevli arkadaşlar- bazı AB ülkelerinde (Almanya, İngiltere ve Belçika) benzer kurumların yapı ve işleyişlerini inceleyerek, mukayeseli çalışmalar yaptılar. Böylece AB ülkelerinin gerek mevzuatları, gerekse teknik işleyişleri yerinde incelendi ve kuruma aktarılması gereken yapılar öğrenildi. Bu kapsamda tesis edilecek teknoloji ve sistemlerin diğer AB ülkeleri nezdindeki uygulamaları ve sonuçları araştırılarak; pratik olarak projelere yansımaları sağlandı. Bunun dışında ise proje denilemezse de parlamentolar arası birliklerin IT bölümleri ile sürekli bilgi ve fikir teatisi yapılıyor. Özellikle eski Osmanlı coğrafyasından ülkelere bilgi transferi gerçekleştiriliyor. Diğer gelişmiş devletlerin parlamentolarının IT çalışanları ise sürekli olarak birbirlerini kontrol edip gelişmeleri ve teknolojiyi doğru anlayıp anlamadıklarını ölçmeye çalışıyorlar. Bu cümleden olarak sürekli olarak ziyaretler yapılmakta, uluslararası toplantılara iştirak edilmekte, birbirlerine anket yöntemi ile sorular yöneltilmektedir. Bunun yanı sıra uluslararası demokratikleşme ve insan hakları kuruluşları özellikle resmi Internet

sitemiz üzerinde incelemelerini rapor olarak bildiriyorlar. Bunlardan gerekli ve mevzuata uygun gördüklerimiz söz konusu raporlara uygun olarak değiştiriliyor.

- Meclis'in çalışmalarında teknolojiden yararlanması ne gibi değişiklikler/kolaylıklar getirdi?

-Tüm iş ve süreçler hızlandı. Daha kesin ve insan hatalarından daha uzak hale geldi. Maliyetler düştü. Aslında kısaca elektronikleşmenin tanımında olan tüm kolaylıklar tarafımızdan bizzat yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Kendi aramızda kullandığımız bir laf var "TBMM'nin her yerinde biz varız, her yerinde bilişim var".

- TBMM BİM'inin önümüzdeki dönemde gündeme getireceği, uygulamaya koyacağı yeni BİT projeleri var mı?

-Yukarıda da bahsedildiği gibi geçen dönemki TBMM IT projelerinin odağında yakınsama (convergence) vardı. Ancak bu önemli ölçüde tamamlandı. Bu dönem projelerimizin odağında erişim ve mobilite olacak. Önceki dönem temel altyapı işleri bitirildi. Yeni Halkla İlişkiler binamız hizmete girecek. Böylece altyapıya dair hizmetler tamamlanmış olacak. Elektronik ortamda verilmesi mümkün olan tüm hizmetler kısa bir süre içinde verilecek. Doğal olarak Müdürlüğümüz

şimdiden bu hizmetlerin mobil araçlarla verilmesinin önünü açmakta ve bu kapsamda projeler geliştiriliyor.

Öte yandan dünyada son yıllarda öne çıkan bir kavram da erişim. Yani TBMM'ye erişim her açıdan kolay olmalı. Meclis kapılarından girişten tutun da telefon ve İnternet erişimlerine kadar güvenlik en üst düzeyde tutularak ancak erişim son derece kolaylaştırılmalı. Bu açıdan bakıldığında on-line dilekçe, on-line ziyaretçi, kamera güvenlik sistemi, araç altı tarama, plaka tanıma, elektronik turnike, termal kamera, şüpheli nesne algılama, nöbetçi kulübelerinin yenilenmesi, Emniyet Genel Müdürlüğü ile GBT entegrasyonu hep bu amaçla kuruldu. Ancak bu sistemler daha da profesyonelleşerek TBMM'ye fiziki giriş çıkışlar son derece kolay bir o kadar da güvenli hale getirilecek şekilde yeni adımlar atılacak.

Intranet hizmetlerinin mobil imza kullanımıyla ve VPN teknolojisiyle her yerden kullanımı, e-posta hizmetlerinin push teknolojisi kullanılarak mobil cihazlara anında hizmet götürmesi, iç tüzükte gerekli değişiklikler yapıldığı takdirde mobil oy kullanımı, TBMM yerleşkesi içinde kablosuz erişim araçlarının artırılması, sabit telefon sistemi ile İnternet ve mobil telefon sistemlerinin tümleşik hale getirilmesi bunlardan bazılarıdır.

Ayrıca henüz kurum Intranet ağından kullanılan yürürlükteki tüm kanun, kanun hükmünde kararname, sorgu ve metinlerine erişim imkânı sağlayan Mevzuat Bilgi Sistemi'nin, bu yıl içerisinde İnternet üzerinde tüm ilgililere açılması planlanıyor. Kurumsal belge yönetim sistemi de bu yıl personelimizin kullanımına açılması planlanıyor. Milletvekillerimizin ofislerinde

sekreter ve danışmanları ile beraber kullanmalarına yönelik çok kapsamlı ofis takip programının çalışmaları yürütülüyor. Bunların dışında kalan başka projeler de olmakla birlikte yapılacak işlerin temel felsefesini erişim ve mobilite oluşturuyor.

- TBMM, hükümetin 2003'ten beri gündemde tuttuğu e-Dönüşüm Türkiye projesinde nasıl bir rol üstleniyor?

e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin hayata geçebilmesi için kurumların önce kendi iç dönüşüm ve sayısallaşma sürecini tamamlaması, ardından elektronik ortamdaki hizmetlerin önce kurum içinde diğer hizmet ve projelerle entegrasyonu, sonra da sırasıyla tümleşik hizmetlerin parçası olarak diğer kurumlara ve vatandaşlara sunumu ve paylaşımı gerekiyor. Bu bağlamda TBMM Genel Sekreterliği, sayısal dönüşüm konusunda kendi iç süreçlerini tamamlama adına önemli adımlar attı. Bu dönem yapılacak projelerle sayısal dönüşümün tamamlanacağı söylenebilir. Diğer kurumların yürüttüğü tümleşik projelerin parçası olarak ise Genel Sekreterlik olarak bütün projelerde işbirliği yapıldı. Bu projenin pilot firması Türksat ile işbirliği yapıldı ve iki ortak proje hayata geçirildi. Üçüncü projenin ise etütleri bitirildi ve 24. Dönem başlamadan hayata geçirilmesi planlanıyor.

